

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Evy Pechové a soudců Mgr. Gabriely Bašné a Mgr. Milana Taubera ve věci

žalobce

P. Z.

zastoupen JUDr. Milošem Macků, advokátem
se sídlem Mahenova 13, Blansko

proti

Ministerstvo životního prostředí

žalovanému

se sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 5. 2015, č.j. 2534/560/14 89298/ENV/14,
sp. zn. OV 28/2014,

takto:

I. Žaloba se z a m í t á .

II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Základ sporu

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání a zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí, kterým žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí České inspekce životního prostředí (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 20. 11. 2014, č.j. ČIŽP/47/OOV/SR02/1110166.007/14/BJK, kterým byla žalobci dle § 125d odst. 7 písm. d) zákona č. 254/2001 Sb., o vodách, ve znění rozhodném (dále jen „vodní zákon“) uložena pokuta ve výši 60.000,- Kč za správní delikt dle § 125d odst. 4 písm. a) vodního zákona. Správního deliktu se měl žalobce dopustit tím, že jako vlastník malé vodní elektrárny nesplnil povinnost stanovenou dle § 59 odst. 1 písm. a) vodního zákona spočívající v nedodržení stanoveného minimálního zůstatkového průtoku 0,460 m³/s ve vodním toku Svitava v ř. km 45,00 pod jezem v Doubravici nad Svitavou, v kraji Jihomoravském, k.ú. Doubravice nad Svitavou dne 5. 11. 2013, neboť průtok zjištěný úředním měřením Českého hydrometeorologického ústavu v uvedeném místě byl dne 5. 11. 2013 v době od 11:15 do 11:30 hod ve výši 0,133 m³/s.

II. Obsah žaloby, vyjádření žalovaného a repliky žalobce

2. Žalobce v podané žalobě učinil nesporným, že se dopustil vytýkaného správního deliktu, když minimální zůstatkový průtok vody v měřeném úseku vodního toku řeky Svitavy jím nebyl dodržen. Upozornil však na kolísání vody v řece, které není schopen ovlivnit.
3. Nesprávnost žalobou napadených rozhodnutí spatřoval v nepřiměřené výši uložené pokuty. Uložená výše pokuty je totiž pro jeho další podnikání zcela likvidační. Navíc vytýkaným jednáním nebyla způsobena žádná škoda. Poukázal na to, že je rozvedený a vyživuje 3 nezletilé děti; splácí úvěr na turbínu s měsíční splátkou 13.000,- Kč a zbývá mu uhradit 719.605,- Kč; úvěr na traktor, kde mu zbývá uhradit 568.725,- Kč; úvěr na auto, které potřebuje ke svému podnikání, s měsíční splátkou přes 5.000,- Kč a zbývá mu uhradit 204.706,- Kč.
4. Žalobce navrhl soudu, aby zrušil žalobou napadené rozhodnutí a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, popř. aby upustil od uložení pokuty či ji v mezích zákona snížil na 1.000,- Kč.
5. Žalovaný ve vyjádření k žalobě ze dne 10. 8. 2015 zdůraznil, že nedodržování právních předpisů týkajících se nakládání s vodami vyvolává nebezpečí vzniku poruchy. Uvedl, že nedostatkem vody došlo k ohrožení vodní flóry, fauny a přirozeného koryta řeky Svitavy o délce 1 700 metrů. Bylo na žalobci, jakým způsobem zajistí stanovený průtok, a bude tak dodržovat podmínky a povinnosti stanovené příslušným vodoprávním úřadem pro nakládání s vodami. Například žalobce mohl uzavřít nátok na malou vodní elektrárnu při nízkém průtoku vody případně mohl za pomoci snímacího zařízení v nadjezí vodní elektrárnu odstavit.
6. Odmítl námitku nepřiměřenosti uložené sankce. Vysvětlil, že sankci nelze považovat za likvidační, jelikož byla uložena fyzické osobě podnikající. Pokuta ve výši 60.000,- Kč představuje toliko 6 % její maximální možné výše a odpovídá konkrétním skutkovým okolnostem případu.
7. Poukázal na nevyužitou možnost žalobce uhradit pokutu ve splátkách. Upozornil, že žalobce úspěšně splácí úvěry na turbínu, traktor a auto. Dovodil tak, že by pro něj mělo Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

být snadné splácet i uloženou pokutu například po dobu 6 let s měsíční splátkou cca 834 Kč. Zdůraznil, že u žalobce nebyla dohledána platební neschopnost. Naopak bylo zjištěno, že vlastní vícero pozemků a staveb, mezi nimiž jsou i nemovitosti, na kterých nelpí zástavní právo k zajištění bankovních úvěrů.

8. Žalovaný navrhl soudu, aby žalobu zamítl.
9. Žalobce v replice ze dne 25. 8. 2015 nově uvedl, že postupuje dle manipulačního řádu a dodržuje v něm stanovené parametry. Jeho elektrárna je plně automatizována; minimální průtok je nastaven v souladu s manipulačním řádem; vodní elektrárna si tak průtok vody fakticky sama řídí.
10. Žalovaný ve vyjádření ze dne 22. 9. 2015 upozornil na zřejmou zastaralost a nedostatečnost stávajícího manipulačního řádu žalobce, neboť dle něj žalobce nedokázal dodržet v povolení stanovený minimální zůstatkový průtok. Poukázal na povinnosti stanovené v § 59 odst. 1 písm. a) vodního zákona, přičemž za klíčové považoval právě povinnosti obsažené v povolení k nakládání s vodami a ve stavebním povolení k vodnímu dílu, a nikoli v manipulačním řádu, jehož schválení nemusí být ani vyžadováno.
11. V podání ze dne 21. 12. 2015 žalobce konstatoval, že na řece Svitavě dochází ke značnému kolísání vodní hladiny i vícekrát během dne, a zopakoval, že není schopen kolísající průtok vody ovlivnit.
12. Na ústním jednání právní zástupce žalobce setrval na svém procesním stanovisku a zdůraznil, že průtok vody v místě umístění elektrárny žalobce, pulzuje z rohu, kde jsou jiné podniky; žalobce tak není schopen zabránit vytýkanému jednání. Poukázal na to, že se žalobce snažil předejít škodné události, když si nechal zregulovat řeku a provedl zabezpečení elektrárny, což prokazoval Popisem regulace na MVE Doubravice nad Svitavou ze dne 30. 11. 2015. Jiné ochranné či preventivní opatření není žalobce schopen učinit. Akcentoval, že žalobce neporušil ustanovení svého manipulačního řádu a žádní živočichové v souvislosti s jeho jednáním v řece neuhynuli. Žalobní námitky doplnil o výtku, že žalobce nebyl přizván k měření minimálního zůstatkového průtoku. Dovedl tak nemožnost použití protokolu z měření jako podkladu v daném správním řízení. Poukázal na vlastníka jiné malé vodní elektrárny na řece Svitavě, jenž měl shodný problém s kolísáním průtoku v řece, přestože dodržoval schválený manipulační řád, což dokládal Stanoviskem Povodí Moravy, s.p. k žádosti pana J. o povolení k nakládání s vodami a k návrhu revize manipulačního řádu pro jez a MVE Zboněk ze dne 24. 4. 2004.
13. Žalovaný na ústním jednání rovněž setrval na svém procesním stanovisku. Poukázal na to, že do 1. 1. 2014 bylo možno podklady získané před zahájením řízení použít i pro následné správní řízení. Zdůraznil, že žalobce disponuje zastaralým manipulačním řádem. Žalobci muselo být zřejmé, že již není vyhovující, přesto si doposud u příslušného správního orgánu nepožádal ani o jeho revizi ani o jeho změnu. V případě, kdy není v řece minimální zůstatkový průtok, je třeba ukončit provoz celé elektrárny. Upozornil na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 16. 5. 2018, č.j. 42/2015 – 80, kde bylo řešeno pochybení pana J., tj. jiného vlastníka malé vodní elektrárny na řece Svitavě, o němž se zmiňoval právní zástupce žalobce. Konstatoval, že městský soud zaujal jednoznačný právní názor týkající se odpovědnosti za poruchové delikty dle vodního zákona.
14. Žalobce na ústním jednání přednesl, že za vzniklou protiprávní situaci osobně nemůže. Vysvětlil, že o změnu manipulačního řádu nepožádal proto, že by mu ji správní orgán

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

neschválil. Byl rovněž toho názoru, že nová regulace by byla „stejně na nic“. Upozornil, že jeho elektrárna není umístěna v přímém toku řeky. Přičemž nad jeho elektrárnou jsou postaveny i jiné, jejichž majitele je zapotřebí zkontrolovat. Uvedl, že elektrárnu měl v době měření odstavenou.

15. Soud na jednání přečetl k důkazu žalobcem doložené listiny, a to Výpis z Katastru nemovitostí ze dne 11. 9. 2009 pro k.ú. Doubravici nad Svitavou, z nějž soud zjistil, že žalobce je vlastníkem celkem 18 nemovitostí a na nemovitostech nevázne zástavní právo.; návrh na zahájení řízení o povolení vkladu zástavních práv do katastru nemovitostí, jenž nebyl datován, a z nějž vyplynulo, že GE Money Bank, a.s. se žalobcem uzavřela zástavní smlouvu k šesti nemovitostem; smlouvu o obchodním úvěru ze dne 18. 6. 2012, z níž vyplynulo, že žalobce si vzal úvěr ve výši 950.000,-Kč na pořízení traktoru, součástí smlouvy byl i splátkový kalendář, ten však soudu nebyl dodán; smlouva o úvěru ze dne 7. 8. 2013, z níž soud zjistil, že žalobce si od společnosti Autospol s.r.o. vzal úvěr na pořízení nového osobního automobilu zn. Škoda Rapid; potvrzení o splácení úvěrů ze dne 5. 6. 2015 vyhotoveného žalobcovou účetní, který potvrzoval, že žalobce splácí tři úvěry, a to na turbínu, traktor, osobní automobil; výpis z běžného účtu žalobce za květen 2015, ze kterého vyplývá, že žalobcův konečný zůstatek na účtu byl – 294.911,45 Kč; přiznání k dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období 2013 a 2014, z nichž soud zjistil, že výsledek hospodaření žalobce byl za rok 2013 ve výši 560.014,-Kč a za rok 2014 ve výši 356.227,-Kč. Dále soud k důkazu přečetl žalobcem předloženou jednu stranu (č. 15) manipulačního řádu, z jehož bodu C.2. – minimální průtok vyplynulo, že v řece Svitavě pod jezem, v délce 1 700 m, až po vyústění odpadu z elektrárny musí být zachován minimální průtok $MQ = 0,460 \text{ m}^3/\text{s}$. Z Popisu regulace na MVE Doubravice nad Svitavou ze dne 30. 11. 2015 vypracovaného společností Alva Strakonice spol. s r.o. soud zjistil, že v říjnu 2010 byla provedena instalace řídicího systému technologie elektrárny žalobce. Systém má provádět automatickou regulaci hladiny ve vodním toku. Perioda regulace musela být nastavena na relativně dlouhý čas, proto se mohou jevit odezvy regulátoru jako pomalé. Konstatovala, že Svitava je charakteristická tím, že se v ní projevují poměrně rychlé změny okamžitého průtoku, které mohou být pravděpodobně způsobeny nesprávnou manipulací na vodním toku výše. Po omezenou dobu tak může dojít k částečnému nedodržení předepsaného průtoku. V řídicím systému je pojistka, pro případné výraznější vybočení regulované hladiny mimo nastavenou hodnotu, kdy dojde k okamžitému odstavení elektrárny. Soud k důkazu přečetl i Stanovisko Povodí Moravy, s.p. k žádosti p. J. o povolení k nakládání s vadami a k návrhu revize manipulačního řádu pro jez a MVE Zboněk ze dne 24. 4. 2004, z nějž zjistil, že správní orgán neměl námitek ke schválení manipulačního řádu pro MVE Zboněk.

III.

Obsah správního spisu

16. Ve správním spise je založeno rozhodnutí Městského úřadu Blansko ze dne 3. 9. 2004, č.j. MBK 11582/2004/ŽP/Ba, z nějž soud zjistil, že žalobci bylo vydáno povolení k nakládání s povrchovými vodami (k jejich vzdouvání a akumulaci) na pozemku parc. č. 3566/2, vodní tok Svitava, ř. km 45,00 s tím, že minimální zůstatkový průtok bude 0,460 l/s pod jezem Doubravice na řece Svitavě v ř. km 45,00 na.; rovněž bylo žalobci povoleno využívat energetický potenciál povrchových vod na MVE – Svitava.
17. Z Dokladu o úředním měření č. 2/2013 ze dne 7. 11. 2013 vyplývá, že dne 5. 11. 2013 Český hydrometeorologický ústav provedl měření minimálního zůstatkového průtoku Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

pod jezem v toku Svitavy na říčním km 45,00 u malé vodní elektrárny Doubravice nad Svitavou. Měření proběhlo za příznivých klimatických podmínek, přičemž řekou Svitavou protékalo 0,922 m³/s vody (změřeno v řece asi 14,5 km výše nad dotčeným místem měření). Měření bylo zjištěno, že průtok vody na říčním km 45,00 činil 0,133 m³/s. Součástí protokolu byla mapa s vyznačením místa měrného profilu; Kalibrační list č. 12046 úředního měřidla; Vyhodnocení hydrometrování; graf a dvě fotografie měřeného úseku na řece (jedna fotografie vodního toku pod jezem).

18. Rozhodnutím správního orgánu I. stupně ze dne 20. 11. 2014, č.j. ČIŽP/47/OOV/SR02/1110166.007/14/BJK byla žalobci dle § 125d odst. 7 písm. d) uložena pokuta ve výši 60.000,- Kč za správní delikt dle § 125d odst. 4 písm. a) vodního zákona. V odůvodnění správní orgán I. stupně konstatoval, že měřením minimálního průtoku dne 5. 11. 2013 v řece Svitavě v Doubravici nad Svitavou bylo zjištěno, že žalobce nedodržel nebyl minimální průtok ve výši 0,460 l/s stanovený rozhodnutím MěÚ Blansko ze dne 3. 9. 2004, č.j. MBK 11582/2004/ŽP/Ba. Zdůraznil, že stanovený minimální průtok je pro žalobce, jakožto provozovatele malé vodní elektrárny, závazný bez ohledu na případné kolísání hladiny v nadjezí v Doubravici nad Svitavou. Při uložení pokuty správní orgán I. stupně hodnotil jak přitěžující, tak polehčující okolnosti. Za přitěžující okolnost považoval, že nedodržováním stanoveného průtoku vody došlo k ovlivnění průtoku a stavu vody pod jezem a v úseku hlavního toku řeky Svitava v délce cca 1 700 metrů. Vysvětlil, že v letním období může nedostatek vody znamenat její prohřívání spojené s úbytkem kyslíku. Úbytek kyslíku je schopen způsobit úhyn ryb a ostatních vodních živočichů, v zimním období pak může dojít k totálnímu promrznutí toku. Správní orgán I. stupně označil daný úsek řeky Svitavy za pstruhový revír, kde nedostatek vody může zabránit migraci ryb a ostatních vodních živočichů. Poukázal i na to, že řeka Svitava je významným vodním tokem dle vyhlášky č. 178/2012 Sb. Za přitěžující okolnost rovněž považoval, že v době měření byl průtok čtvrtinový oproti hodnotě minimálního zůstatkového průtoku stanoveného pro zachování přirozeného života ve vodním toku a jeho okolí. Naopak za polehčující okolnost označil, že v daném úseku nedošlo k úhynu ryb. Správní orgán I. stupně uvedl, že stanovil pokutu vzhledem k ekonomickým možnostem žalobce při spodní hranici, kdy uložená pokuta představuje 6 % zákonem stanovené horní sazby. K žádosti žalobce dle § 125l odst. 3 vodního zákona správní orgán I. stupně uvedl, že žalobce nedoložil, jaká přijal opatření, aby byl minimální zůstatkový průtok dodržen.
19. O odvolání žalobce, ve kterém namítal, že se všemožně snaží o dodržování průtočnosti vody, není však schopen ovlivnit kolísání vody v řece, a nedošlo k žádné škodě, rozhodl žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím tak, že odvolání žalobce zamítl a rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 20. 11. 2014 potvrdil. Z odůvodnění rozhodnutí vyplývá, že žalovaný se ztotožnil s posouzením věci správním orgánem I. stupně. Zdůraznil účel minimálního zůstatkového průtoku s tím, že jeho výše je vždy ze zákona stanovena v rozhodnutí o nakládání s vodami. Konstatoval, že se jedná o tzv. ohrožovací delikt, jehož následek spočívá ve vyvolání reálného nebezpečí, že chybí jen málo, aby nastala porucha vedoucí k poškození chráněného zájmu, zde ohrožení fauny a flóry ve vodním toku řeky Svitavy. Uvedeným tak došlo k naplnění i materiální stránky správního deliktu. K výši pokuty uvedl, že správní orgán I. stupně zohlednil majetkové poměry žalobce a přihlédl i k závažnosti porušení vodního zákona. Uloženou pokutu považoval za přiměřenou okolnostem a druhu spáchaného deliktu a nevybočující svou výší z pokut ukládaných za obdobné správní delikty na úseku vodního hospodářství. Konstatoval, že Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

pokuta činí pouze 6 % z maximální možné výše, a zdůraznil, že žalobce vyvíjel svoji činnost dlouhodobě a předpokládá se u něj důkladná znalost právních předpisů na úseku vodního hospodářství. Žalobce přitom porušil základní povinnost dle vodního zákona. Porušením povinnosti došlo k ohrožení životního prostředí (flóry a fauny) ve vodním toku řeky Svitavy ve velmi dlouhém úseku 1 700 metrů, tedy došlo k vyvolání reálného nebezpečí vzniku poruchy. K návrhu žalobce na zastavení řízení dle § 125l odst. 3 vodního zákona žalovaný uvedl, že v daném případě nebyla splněna žádná z podmínek daného ustanovení, neboť žalobce neučinil faktická opatření k odstranění následků, nepřijal opatření zamezující dalšímu znečišťování nebo ohrožování podzemních nebo povrchových vod, a nemohlo tak ani dojít k nepřiměřené tvrdosti. Závěrem žalovaný poukázal na možnost žalobce požádat o splátkový kalendář.

IV.

Posouzení žaloby

20. Na základě podané žaloby přezkoumal Městský soud v Praze napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“)).
21. Žaloba není důvodná.
22. Při posouzení věci soud vyšel z následující právní úpravy:
23. Podle § 125d odst. 4 písm. a) vodního zákona právnická nebo podnikající fyzická osoba se jako vlastník vodního díla dopustí správního deliktu tím, že provozuje vodní dílo v rozporu s § 59 odst. 1 písm. a).
24. Podle § 125d odst. 7 písm. d) vodního zákona za správní delikt se uloží pokuta do 1 000 000 Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1 písm. a), odstavce 4 písm. a) nebo odstavce 6 písm. b).
25. Podle § 125l odst. 2 vodního zákona při určení výměry pokuty právnické osobě se přihlédne k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a k okolnostem, za nichž byl spáchán.
26. Podle § 125l odst. 3 vodního zákona Česká inspekce životního prostředí nebo obecní úřad obce s rozšířenou působností může na návrh pachatele správního deliktu zastavit správní řízení, jestliže pachatel správního deliktu přijme faktická opatření k odstranění následků porušení povinnosti, jakož i opatření zamezující dalšímu ohrožování nebo znečišťování podzemních nebo povrchových vod, a uložení pokuty by vzhledem k nákladům na učiněná opatření vedlo k nepřiměřené tvrdosti. Z důvodu provádění opatření zamezujícímu vzniku dalších nepříznivých následků lze řízení o správním deliktu přerušit.
27. Podle § 125l odst. 11 na odpovědnost za jednání, k němuž došlo při podnikání fyzické osoby, nebo v přímé souvislosti s ním se vztahují ustanovení zákona o postihu právnické osoby.
28. Soud nejprve konstatuje, že podanou žalobou žalobce brojil proti výši uložené pokuty, naplnění skutkové podstaty správního deliktu dle § 125d odst. 4 písm. a) vodního zákona nerozporoval.
29. Žalobce v žalobě namítal toliko nepřiměřenost uložené sankce za spáchání správního deliktu dle § 125d odst. 4 písm. a) vodního zákona. Soud v této souvislosti odkazuje na Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2015, č.j. 5 As 202/2014-66, dle kterého: *„Způsob stanovení výše sankce (pokuty) je výsledkem správního uvážení a správní orgán je povinen přihlídnout k zákonem stanoveným kritériím. Jak již konstatoval Vrchní soud v Praze ve svém rozhodnutí ze dne 26. 3. 1999, sp. zn. 7 A 52/96, z odůvodnění rozhodnutí správního orgánu musí být seznatelné, jakými úvahami byl správní orgán veden při uložení sankce v té či oné výši.“*

30. Podle stanoviska soudu se správní orgány v žalobou napadeném rozhodnutí náležitě vypořádaly s jednotlivými hledisky, která jsou podle zákona významná pro rozhodování o výši pokuty dle § 125l odst. 2 ve spojení s § 125l odst. 11 vodního zákona. Úvahy, které je vedly k uložení pokuty žalobci v dané výši, jsou v obou správních rozhodnutích popsány velmi podrobně, srozumitelně a určitě a soud se s nimi zcela ztotožňuje. Žalobce se dopustil správního deliktu dle § 125d odst. 4 písm. a) vodního zákona, za nějž lze uložit pokutu až do 1.000.000,- Kč dle § 125d odst. 7 písm. d) vodního zákona. Správní orgány v neprospěch žalobce hodnotily, že ke správnímu deliktu došlo na dlouhém úseku 1 700 metrů v úseku hlavního toku řeky Svitavy, která je navíc významným vodním tokem; že naměřený průtok byl toliko čtvrtinový oproti stanovenému minimálnímu zůstatkovému průtoku; že žalobci musí být veškeré povinnosti na úseku vodního hospodářství známy, když vyvíjí svou činnost dlouhodobě a že porušil jednu ze základních povinností vlastníka vodních děl, tedy dodržovat podmínky a povinnosti, za nichž bylo vodní dílo povoleno, dle § 59 odst. 1 písm. a) vodního zákona. Správní orgány přiléhavě konstatovaly, že porušením vodního zákona, jenž zakotvuje povinnosti při nakládání s vodami s cílem chránit životní prostředí, dojde vždy k ohrožení, tedy zvyšování možnosti poškození životního prostředí. Správní orgány ve prospěch žalobce hodnotily, že nedošlo k úhynu ryb v důsledku prohřívání či promrznutí toku. Soud shodně se správními orgány zdůrazňuje, že výše sankce za protiprávní jednání musí mít kromě preventivního charakteru i charakter represivní.
31. V návaznosti na výše uvedené pokutu, kterou správní orgány ve výsledku žalobci uložily ve výši 60.000,- Kč, která představuje toliko 6 % maximální výše sankce, tudíž byla uložena u dolní hranice zákonné sazby, nelze považovat za nepřiměřenou.
32. K námitce žalobce ohledně likvidačního charakteru uložené pokuty soud poukazuje na rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 4. 2010, č.j. 1 As 9/2008-133: *„Správní orgán ukládající pokutu za jiný správní delikt je povinen přihlídnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí. Správní orgán vychází při zjišťování osobních a majetkových poměrů z údajů doložených samotným účastníkem řízení, případně z těch, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení či které si opatří samostatně bez součinnosti s účastníkem řízení. Nelze-li takto získat přesné informace, je správní orgán oprávněn stanovit je v nezbytném rozsahu odhadem.“*
33. Žalobce svou špatnou majetkovou situaci prokazoval Přiznáním k dani z příjmů fyzických osob za rok 2013; smlouvou o úvěru na rekonstrukci malé vodní elektrárny; doklady účetní žalobce o splátkách úvěru na automobil a traktor, jenž přiložil ke svému podání ze dne 16. 9. 2014. Správní orgány při zjišťování majetkových poměrů žalobce vycházely právě z těchto listin předložených žalobcem a ve svých rozhodnutích výslovně uvedly, že vzhledem k majetkovým poměrům žalobce uložily pokutu u dolní hranice zákonné sazby. Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

Je tedy zjevné, že správní orgány se s listinami předloženými žalobcem zabývaly a učinily závěr o tom, že je nezbytné s ohledem na majetkové poměry žalobce, uložit pokutu u dolní hranice zákonné sazby. Za klíčové soud považuje, že žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí upozornil žalobce na možnost rozložení úhrady sankce na splátky, přičemž při rozložení úhrady na 72 měsíců by představovala jedna měsíční splátka částku ve výši 834,- Kč. Soud tak nepovažuje námitku žalobce za důvodnou, neboť pokuta uložená správními orgány není likvidační. Nad to soud podotýká, že ani ze soudního spisu nevyplývalo, že by žalobce požádal správní orgány o rozložení pokuty na splátky.

34. Na posouzení věci nemohou změnit ničeho ani žalobní tvrzení a listiny předložené v podané žalobě žalobcem za účelem prokázání jeho špatné majetkové situace a likvidačního charakteru pokuty. Žalobce nad rámec skutečností uvedených ve správním řízení v podané žalobě konstatoval, že je rozvedený a vyživuje tři nezletilé děti, tato tvrzení však nikterak neprokázal a ani neosvědčil. Dále soudu předložil návrh na zahájení řízení o povolení vkladu zástavních práv do katastru nemovitostí k pěti nemovitostem; na návrhu absentuje uvedení data podpisu; dále předložil výpis z katastru nemovitostí ze dne 11. 9. 2009, z něhož je patrné, že celkem osmnáct nemovitostí, na nichž vážnou věcná břemena chůze, bytu, jízdy atp. Žalobce soudu předložil Přiznání k dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období roku 2014, z něhož vyplývá, že vykázal rozdíl mezi příjmy a výdaji ve výši 356.227,- Kč, hodnotu hmotného majetku na konci zdaňovacího období ve výši 1,207.920,- Kč a žádné dluhy včetně přijatých úvěrů a zápůjček. Z výpisu z běžného účtu žalobce ze dne 29. 5. 2015 za měsíc květen vyplývá, že roční kreditní obrát ve výši 508.784,32,- Kč a roční debetní obrát ve výši 442.337,37,- Kč. Soud tedy podotýká, že ani z listin předložených žalobcem v soudním řízení nevyplývá špatná finanční situace žalobce, zejména s ohledem na jeho rozsáhlý nemovitý majetek. Žalobce sám dostatečně neozřejmil, v čem konkrétně spočívá jeho špatná majetková situace. Jelikož jím tvrzené skutečnosti jako plnění zákonné vyživovací povinnosti či splácení úvěrů, samy o sobě nemají žádnou vypovídací hodnotu ohledně jeho celkové majetkové situace, pouze svědčí o tom, že má vysoké výdaje. Přičemž to, že si žalobce vzal tři poměrně vysoké úvěry na zdokonalení své podnikatelské činnosti, lze vyložit i tak, že se žalobci v podnikání daří a hodlá jej rozvíjet za účelem zvýšení budoucích zisků. Žalobce i nadále vyvíjí svoji podnikatelskou činnost a je vlastníkem řady nemovitostí, na nichž nevázne zástavní právo, což vyplývá z žalobcem dodaného výpisu z katastru nemovitostí ze dne 11. 9. 2009. Soud tedy ze soudního spisu nezjistil, že by správními orgány uložená pokuta ve výši 60.000,- Kč byla pro žalobce nepřiměřená natož likvidační.
35. Soud shrnuje, že v dané věci nezjistil, že by uložená pokuta byla způsobila žalobci sama o sobě přivodit platební neschopnost či jej donutit ukončit podnikatelskou činnost. Zároveň soud neshledal existenci reálného rizika, že by se žalobce, případně i jeho rodina na základě této pokuty dostali do existenčních potíží (viz právní věta rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č.j. 5 As 3/2010 – 63, ze dne 17. září 2010).
36. Jak uvedeno již výše, nelze pokutu, která byla žalobci ve věci uložena a jejíž výše odpovídá toliko 6 % maximální hranici zákonné sazby, považovat za nepřiměřenou, tím méně za zjevně nepřiměřenou. Z tohoto důvodu soud nemohl vyhovět ani návrhu žalobce na moderaci uloženého trestu, neboť o upuštění od trestu nebo jeho snížení v mezích zákonem dovolených může v souladu s § 78 odst. 2 s.ř.s. rozhodnout pouze tehdy, byl-li trest uložen ve zjevně nepřiměřené výši, k čemuž v daném případě nedošlo.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

37. Žalobce se dovolával existence liberačních důvodů, pro které může být zastaveno řízení o správním deliktu dle vodního zákona, tyto jsou upraveny v § 125l odst. 3 vodního zákona. Liberačními důvody v daném případě jsou faktická opatření k odstranění následků porušení povinnosti, jakož i opatření zamezující dalšímu ohrožování nebo znečišťování podzemních nebo povrchových vod, přičemž uložení pokuty by vzhledem k nákladům na učiněná opatření vedlo k nepřiměřené tvrdosti. Nastanou-li takové důvody, může příslušný správní orgán zastavit řízení o správním deliktu. Žalobce v žalobě pouze tvrdil, že nebylo v jeho silách přijmout jakékoliv opatření k odstranění následků porušení povinnosti, když není schopen ovlivnit průtočnost řeky Svitavy. Již z logiky věci tak žalobcovo tvrzení o nemožnosti přijetí žádných opatření ke zjednání nápravy nelze subsumovat pod citované zákonné ustanovení upravující liberační důvody, neboť to *a priori* předpokládá aktivní činnost škůdce při prevenci vzniku škody.
38. Žalobce na ústním jednání zdůrazňoval, že vodní hladina řeky Svitavy značně kolísá, což není v jeho silách ovlivnit a jediné možné opatření k odvrácení škodné události jím bylo provedeno formou regulace vodního toku, což prokazoval listinou Popis regulace na MVE Doubravice nad Svitavou ze dne 30. 11. 2015. Soud však předně poukazuje na Doklad o úředním měření č. 2/2013 ze dne 7. 11. 2013, v němž bylo jednoznačně uvedeno, že řekou Svitavou protékalo 0,922 m³/s vody (změřeno v řece asi 14,5 km výše nad dotčeným místem měření), avšak průtok vody na říčním km 45,00 činil pouze 0,133 m³/s. Již z pouhého porovnání uvedených naměřených hodnot průtoku vody v rozmezí cca 14,5 km je zcela zřejmé, že v mezidobí došlo k odčerpání 0,789 m³/s vody. Navíc klimatické podmínky byly v době měření dobré, což rovněž vyplynulo z Dokladu o úředním měření, tudíž tento značný vodní úbytek nelze nikterak přičítat ani suchému počasí. Jelikož v korytě řeky bylo nad místem měření dostatečné množství vody, konkrétně dvakrát tak vyšší než minimální zůstatkový průtok, soud posoudil námitku žalobce ohledně kolísání hladiny vody v řece a nemožnost jejího ovlivnění, za zcela účelovou.
39. Dále se žalobce na ústním jednání bránil novým, v žalobě neuvedeným, tvrzením, že elektrárnu odstavil, což má soud již s ohledem k výše uvedeným hodnotám měření za vyvrácené. Soud v této souvislosti nad rámec v zákonné lhůtě uplatněných žalobních námitek upozorňuje na žalobcem uplatněná tvrzení v odporu ze dne 21. 7. 2014. Žalobce totiž v odporu připustil, že turbína jeho elektrárny mohla na krátký časový úsek „*zhruba po dobu 1 hodiny mohlo dojít dne 5. 11. 2013 ke snížení průtoku vody*“, neboť po tuto dobu turbína stojí a čeká na dotečení vody z náhonu na provozní hladinu. Žalobce v odporu konstatoval, že si je vědom toho, že po tuto dobu nedodržuje provozní řád a po dobu cca jedné hodiny je snížen průtok vody v řece pod normu. Pokud žalobce poukazoval na listinu Popis regulace na MVE Doubravice nad Svitavou ze dne 30. 11. 2015, pak tato pouze potvrzuje žalobcovo tvrzení v odporu ze dne 21. 7. 2014, tj. že nastavení regulátoru turbíny může způsobovat částečné nedodržování předepsaného průtoku.
40. Odkaz žalobce na listinu Stanovisko Povodí Moravy, s.p. k žádosti p. J. o povolení k nakládání s vady a k návrhu revize manipulačního řádu pro jez a MVE Zboněk ze dne 24. 4. 2004 má soud za zcela nepřipadný. Soud zde nenalezl žádné konkrétní spojení či návaznost mezi žalobcovou elektrárnou a jeho manipulačním řádem, což ani žalobce netvrdil. Soud poznamenává, že žalovaným zmíněným rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 16. 5. 2018, č.j. 5 A 42/2015 – 80, byla zamítnuta žaloba pana J., rovněž majitele malé vodní elektrárny ve Zboněku na řece Svitavě. Pan J. žalobou brojil proti správnímu rozhodnutí, jímž mu byla uložena pokuta za to, že dne 27. 9. 2013 nedodržel Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

minimální zůstatkový průtok v řece. Soud i v nyní projednávané věci má shodně s výše uvedeným rozsudkem za to, že „Již samotným nedodržením předpisů týkajících se nakládání s vodami je vyvoláno nebezpečí vzniku poruchy, neboť je nepochybné, že se zákonodárce rozhodl sankcionovat pouze taková porušení vodoprávních předpisů, která mohou vést k ohrožení životního prostředí. To vyplývá ze samotného účelu vodního zákona (viz jeho § 1 odst. 1, který zdůrazňuje nezbytnost ochrany povrchových a podzemních vod, stejně jako ochranu vodních ekosystémů a na nich přímo závisících suchozemských ekosystémů) a rovněž ze znění § 36 vodního zákona, který zavádí institut minimálního zůstatkového průtoku za účelem zachování ekologických funkcí vodního toku.“ Jak uvedeno výše, podstatným v dané věci byl již pouhý vznik protiprávního stavu, tj. samotná existence nedodržení minimálního zůstatkového průtoku, proto soud neshledal ani obranu žalobce, že neví o žádném úhynu živočichů, důvodnou. Tato skutečnost mohla a také měla vliv až v rámci úvah správních orgánů při výběru uložené sankce. Rovněž tak se soud ztotožnil s názorem správních orgánů a Městského soudu v Praze ve věci sp.zn. 5 A 42/2015, že správní orgány byly povinny toliko zkoumat, zda žalobce v souladu s povolením k nakládání s povrchovými vodami dodržel minimální zůstatkový průtok na řece Svitavě. Manipulační řád stanoví pouze podpůrné podmínky provozu vodního díla, není tak pro posouzení dané věci podstatným podkladem. Navíc soud z žalobcem doložené jedné strany manipulačního řádu zjistil, že i v něm má žalobce stanoven stejnou hodnotu minimálního zůstatkového průtoku $MQ = 0,460 \text{ m}^3/\text{s}$ ve shodné lokalitě, tudíž žalobce v dané věci jednal i v rozporu s ustanovením svého manipulačního řádu. Soud rovněž negativně hodnotí i pasivní postoj žalobce vyjádřený na ústním jednání ohledně pobídky žalovaného na provedení změn v zastaralém manipulačním řádu.

41. Soud shrnuje, že v daném případě nedošlo k naplnění liberačních důvodů a nemohla za ně být považována ani tvrzení žalobce o tom, že sám nemůže mít jakýkoli vliv na průtočnost řeky a kolísání vody a že správním deliktem nebyly způsobeny jakékoli škodlivé následky (srov. rozhodnutí zdejšího soudu ze dne 7. 12. 2016, č.j. 9 A 184/2013-85). Předně je nutné konstatovat, že žalobcovou povinností je zajistit minimální zůstatkový průtok, jak mu bylo uloženo v povolení s nakládání s vodami, a je toliko na něm, jakým způsobem tak učiní. Správní orgán I. stupně přitom vyvrátil žalobcovo tvrzení, když na str. 4 rozhodnutí poukázal na technické možnosti (například uzavírání nátoků na malou vodní elektrárnu nebo odstavení malé vodní elektrárny prostřednictvím snímacího zařízení v nadjezí), které by žalobce mohl využít k zajištění minimálního zůstatkového průtoku. Žalobce však v průběhu správního řízení nedoložil provedení jakýchkoli opatření ve smyslu § 125l odst. 3 vodního zákona. Soud souhlasí se správními orgány v tom, že primární povinností žalobce je dodržet obsah povolení s nakládání s vodami, a jestliže nastavení elektrárny a stávající manipulační řád nezajistí udržení odpovídající hodnoty minimálního zůstatkového průtoku po celou dobu své činnosti, je nezbytné přijmout potřebné kroky k tomu, aby primární povinnost žalobce (zde zajištění minimálního zůstatkového průtoku) byla dodržována. Soud se tudíž ztotožňuje se závěry správních orgánů, že relevantní liberační důvody nebyly v dané věci ani tvrzeny ani osvědčeny, proto řízení nemohlo být zastaveno dle § 125l odst. 3 vodního zákona.
42. Žalobce na ústním jednání nově uplatnil námitku své nepřítomnosti během měření dne 5. 11. 2013, jelikož se jednalo o zcela novou námitku uplatněnou v rozporu s § 72 odst. 1 ve spojení s § 71 odst. 1 písm. d) s.ř.s. po zákonem stanovené dvou měsíční době pro podání žaloby, soud se jí nezabýval. Soud pouze doplňuje, že tato námitka nebyla ani obsahem odvolání žalobce proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 26. 11. 2014. Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.

V.**Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení**

43. Lze tak uzavřít, že žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem a judikaturou soudů, soud ve správních řízeních neshledal ani procesní pochybení, která by měla za následek nezákonnost žalobou napadeného rozhodnutí, proto soud nedůvodnou žalobu podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
44. Výrok o nákladech řízení pod bodem II. rozhodnutí je odůvodněn § 60 odst. 1 s.ř.s., neboť žalobce nebyl ve věci samé úspěšný a úspěšnému žalovanému však prokazatelné náklady řízení nad rámec běžných činností správního úřadu nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 14. září 2018

JUDr. Eva Pechová v.r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje S. K.